

# **LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALAN YHTEISTOIMINTA-NEUVOTTELU**

**Aika** Perjantai 17.9.2004 klo 13.00-14.30

**Paikka** Kokoushuone INFRA

**Läsnä** *Liikenne- ja viestintäministeriö:*  
Kansliapäällikkö Juhani Korpela (pj.), Päivi Viippola, Marja Heikkinen-Jamola, Reino Lampinen, Pekka Hurtola, Aila Salminen, Riitta Viren (siht.)  
*Hallinnonalan virastot/laitokset:*  
Anneli Järkkälä, Merentutkimuslaitos  
Hannu Luukkonen, Ilmailulaitos  
Jukka Suonvieri, Merenkulkulaitos  
*Järjestöt:*  
Max Gustafsson, Luotsiliitto ry  
Katriina Huhtala, Tekniikan ja Tiedon Toimihenkilöt TTT ry  
Kari Kallio, Rautatievirkamiesliitto ry  
Seppo Raiso, Rautatieläisten liitto ry  
Päivi Saarinen, Suomen Konepäällystöliitto ry  
Anne Salmi, Henkilöstöunioni HU ry  
Satu Silta, Suomen Merimies-Unioni SM-U ry  
Heikki Santala, Suomen Erityisteknisten Liitto SETELI ry  
Timo Tanner, Veturimiesten liitto ry  
Yrjö Tiitinen, Suomen Laivanpäällystöliitto ry

## **1 Kokouksen avaus**

Kansliapäällikkö avasi kokouksen. Kyse on lähinnä informaatiotilaisuudesta ja tarkoituksena on käydä yleisesti läpi tilannetta. Korpela totesi myös, että rakennemuutosten sarja ei näytä loppuvan. Hallinnonalalla on tehty suuria muutoksia yhteistyössä henkilöstön kanssa ja tulokset ovat olleet hyviä.

## **2 Tilannekatsaus liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla**

Kansliapäällikkö Korpela totesi, että infrastruktuurin yleiset haasteet ovat hyvin tiedossa. Infrastruktuurin rahoituksessa ei ole riittävästi pitkäjänteisyyttä. Perusradanpidossa edetään lyhytjänteisesti vuosi kerrallaan. Vaikka on voitu investoida, tapa ei ole paras mahdollinen. Tavoitteena onkin saada menokehityksen tarkistus seuraavalla kierroksella. Joukkoliikenne on toinen ongelma. Vuoden 2005 talousarvioesitykseen saatiin lisärahoitusta, joten ei tarvinnut lakkauttaa niin suurta määrää juna- ja bussivuoroja kuin ensimmäisessä vaiheessa näytti. Tässäkin uskottavat kehitykset ovat tavoitteena.

Aamupäivällä pidetty tilaisuus rautatieliikenteestä oli herättänyt suurta kiinnostusta. Ratkaistavia kysymyksiä jatkossa ovat mm. rataverkon laajuus ja se, millä hinnalla juna- ja bussiliikennettä ollaan halukkaita ostamaan. Operaattorin on myös edelleen parannettava palveluidensa laatua ja tehokkuutta säilyäkseen kilpailukykyisenä.

Uusi perustuslaki ja EU-lainsäädäntö vaativat uusien ilmailu- ja rautatievirastojen perustamista.

Alueellistamisselvityksestä kansliapäällikkö totesi, että selvitykset tehdään vaatimusten mukaan. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä tuottavuustavoitteiden ja alueellistamisen yhteensovittamista. Tehtäviä voidaan alueellistaa vain jos samalla lisätään tuottavuutta.

### 3 Alueellistaminen

Marja Heikkinen-Jarnola totesi olevansa liikenne- ja viestintäministeriön edustaja alueellistamisen koordinaatioryhmässä sekä LVM:n hallinnonalan alueellistamisen yhteistyöryhmän puheenjohtaja.

Heikkinen-Jarnola totesi, että alueellistaminen on ollut jo pitkään valtionhallinnossa vireillä. Lainsäädäntö, joka koskee sijoittamisselvitysten laadintaa uusia virastoja perustettaessa tai toimintoja vahvasti uudelleen organisoitaessa, on vuodelta 2002. Henkilöstöpoliittiset periaatteet on julkaistu, erilaisia osaselvityksiä, kuten juuri julkaistu tukipalvelujen alueellistaminen, on tehty jne. Valtioneuvosto on 5.5.2004 antanut toimeksiantannon ministeriöille alueellistamisselvityksistä. Selvitysten lopullinen määräaika on joulukuun loppu. Syyskuun loppuun mennessä on laadittava väliraportti, johon tulee sisältyä selvitys Lipposen II hallituksen toimenpideohjelman etenemisestä sekä yleiskatsaus alueellistamismahdollisuuksista hallinnonalalla.

Viimeisen kannanoton mukaisesti selvitys koskee myös Helsingin seudulla toimivaa piirihallintoa.

Heikkinen-Jarnola kävi läpi tärkeimmät asiakohdat etukäteen jaetusta väliraporttiluonnoksesta.

Väliraportissa on aluksi todettu valtioneuvoston asettamat lähtökohdat ja lvm:n periaatteet. Valtioneuvoston asettamia reunaehtoja ovat kehyksiä koskevat sekä henkilöstöpoliittiset päätökset. Valtioneuvosto on hyväksynyt henkilöstöpoliittiset periaatteet, joiden mukaan kenenkään ei tarvitse vasten tahtoaan siirtyä pois paikkakunnalta ja ketään ei myöskään irtisanota. Toiminnan tulee valtioneuvoston päätöksen mukaan tapahtua sovittujen kehysten puitteissa määrärahoja mahdollisesti uudelleen kohdentamalla.

*Merenkululaitoksen* osalta todettiin, että sijoittamisselvitys on kytketty MKL:n sisäisen organisaation kehittämistyöhön ja selvityksessä edetään kolmessa osassa: 1) viiranomais- ja tilaajatehtävät, 2) sisäinen tuotanto ja 3) tukipalvelut. Tämä etenemistapa on hyväksytty myös ministeriön johtoryhmässä. Suonvieri totesi, että selvitys liittyy myös henkilöstöstrategiaan. MKL:ssä on pidetty asiasta kaksi seminaaria ja kolmas on lähiaikoina.

*Merentutkimuslaitokseen* kohdistuu useita ulkopuolisia paineita. Valtioneuvoston alueellistamistoimeksiantonnassa ympäristöministeriön tulee yhdessä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa laatia selvitys merellisen ympäristötutkimuksen asemasta ja alueellistamisesta. Meriklusteri on ollut esillä eri tahoilla. Valtion tutkimuslaitoksia koskeudessa selvitysmiesraportissa ehdotetaan Merentutkimuslaitoksen ja Ilmatieteen laitoksen yhdistämistä.

Heikkinen-Jarnola jakoi Valtion työmarkkinalaitoksen vastauksen LVM:n hallinnonalan alueellistamisen yhteistyöryhmän puheenjohtajan lähettämään kirjeeseen. Kirjeessä ilmaistiin huoli valtionhallinnon yhtenäisistä henkilöstöpoliittisista periaatteista ja tiedusteltiin Valtion työmarkkinalaitoksen kantaa alueellistamisen koordinaatioryhmän suositukseen hallinnonaloittain laadittavista alueellistamisen henkilöstöpoliittisista periaatteista. Valtion työmarkkinalaitos toteaa vastauksessaan, että kukin ministeriö koordinoi alueellistamista omalla hallinnonallallaan ja päättää oman toimivaltansa puitteissa niistä toimenpiteistä, joihin asiassa ryhdytään. Valtion työmarkkinalaitoksen vastauksessa jää edelleen epäselväksi, noudatetaanko koko valtionhallinnossa samoja periaatteita.

#### - Uusi rautatieviranomaisen ja uusi ilmailuviranomainen

Reino Lampinen selosti uuden rautatieviraston ja ilmailuviraston perustamistilannetta ja totesi, että uusia virastoja perustettaessa niistä on lain mukaan laadittava sijoittumispaikkaa koskeva selvitys.

*Rautatieviranomaista* koskeva sijoittumisselvitys ei vielä ole aivan valmis. Selvityksessä on valittu Helsingin seudun lisäksi sijoittumisvaihtoehtoiksi Kouvola, Lahti ja Riihimäki. Selvityksessä on tarkasteltu henkilöstö-, toiminnallisia, taloudellisia ja alueellisia vaikutuksia. Tarkastelussa on ollut henkilöstön saanti, yhteistyötahot, liikenneyhteydet, toimitilojen saanti ja vuokrataso etc. Vaikutuksia on pisteytetty. Tässä vaiheessa Helsingin seutu on osoittautunut parhaaksi vaihtoehtoksi. Tarkoitus on viedä selvitys alueellistamisen koordinaatioryhmään marraskuussa. Lampinen huomautti myös, että lipuntarkastus on erillinen toiminto, joka kuuluisi luontevimmin rautatievirastoon, ellei sitä voida siirtää operaattorille.

*Ilmailuvirastossa* kyse on nykyisen liikelaitoksen sisällä olevista hallintotehtävistä. Perustuslaki edellyttää niiden erottamista liikelaitoksesta. Sijoittumisselvitys on siis tehtävä lainsäädännön perusteella.

Johtopäätös selvityksessä on ollut, että virastoa ei kannata sijoittaa muualle kuin Helsinki-Vantaalle. Valvottavat, sidosryhmät jne. ovat Helsingin seudulla, joten muut sijoittumisvaihtoehdot eivät tule kysymykseen. Selvitys on tarkoitus viedä 27.10. alueellistamisen koordinaatioryhmään.

Anne Salmi totesi, että Vantaalla säilymisestä tulee pitää kiinni. Se on toiminnan kannalta ainoa vaihtoehto ja henkilöstö on siihen tyytyväinen.

*Yleisesti* käsitellystä väliraportista Heikki Santala totesi, että ministeriön valmistelema selvitys on hyvä, vaikkakin hän epäilee alueellistamisella saavutettavaa työpaikkojen syntyä. Hän korosti myös alueellistamisen taloudellisia vaikutuksia ja otti esimerkiksi poliisien tietohallintokeskuksen siirron, josta on tullut kaikkiaan noin 10 milj. euron ylimääräiset kustannukset. Santala totesi, että yhdistys ottaa kantaa alueellistamistapauksiin tapaus tapaukselta.

#### 4 Tieliikelaitos

Pekka Hurtola selosti tilannetta. Siirtymäkausi on nyt lopussa. Raportti uudistuksen vaikutuksista tienpitoon on valmisteilla.

Tieliikelaitoksen hallinnon vaihtoehtoja selvittämään asetetun selvitysmiehen apuna toimii asiantuntijaryhmä, jossa on mukana henkilöstön edustaja. Selvitysmiehen itsenäinen raportti valmistuu marraskuun loppuun mennessä.

## 5 Tuottavuusohjelma

Riitta Viren kertoi hallinnonalan tuottavuusohjelman laadinnasta.

Nykyisen hallituksen ohjelmatavoitteisiin sisältyy julkisen hallinnon ja palvelujen saatavuuden, laadun sekä tuottavuuden ja tehokkuuden lisääminen. Hallituksen strategia-asiakirjaan sisältyvän tuottavuuden toimenpideohjelman tavoitteena on suunniteltu ja todennettavissa oleva julkisen hallinnon ja palvelujen tuottavuuden kasvu ja tuottavuushyötyjen käyttö.

Hallinnonalakohtaiset tuottavuusohjelmat on laadittava 15.10. mennessä. Tuottavuusohjelma tarkistetaan vuosittain ohjelmakauden aikana ja se on tukena toiminta- ja taloussuunnitelmaan ja kehysehdotukseen sekä talousarvioesitykseen sisällytettävälle tuottavuutta ja tehokkuutta edistävälle toimille sekä organisaatioiden tulosoajaukselle.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelmaa laaditaan parhailaan ja virastoilta tulee ehdotukset viikon 39 alussa. LVM:n hallinnonalan erityispiirteenä korostuu koko toimialan tuottavuus sekä hallinnonalan vastuulla olevien palvelujen merkitys koko yhteiskunnan tuottavuuteen. Hallinnonalalla on tapahtunut suuret rakennemuutokset, esimerkiksi vuonna 1985 liikenneministeriön budjettitalouden piirissä olevan henkilöstön määrä oli 93 000, nyt se on noin 3 200. Kuitenkin vaatimukset edelleen kasvavat ja resursseja on niukasti käytettävissä. Väestön ikääntymisen myötä myös kilpailu henkilöstöstä kiristyy. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toiminnan tehostaminen on pitkälti osa koko toimintaa ja tuottavuusohjelman tavoitteena onkin löytää ja koostaa keinoja, joilla pystytään vastaamaan seuraavan vuosikymmenen aikana yhteiskunnan asettamiin palvelujen laadun parantamista koskeviin tavoitteisiin. Tuottavuuden parantamisen, resurssien käytön tehostaminen tulisi näkyä henkilöstölle mm. aiempaa parempana prosessien ja työn järjestelyinä, mielekkäänä ja yhteiskunnallisesti vaikuttavana työnä. Ohjelman laadintaan osallistuvat ministeriö ja virastot oman roolinsa ja tehtäviensä osalta. Virastot on velvoitettu myös laatimaan omat tuottavuusohjelmansa. Ohjelman täytäntöönpano ja jatkotyö tulee syksyn aikana päätettäväksi.

Keskustelussa korostettiin, että tuottavuusohjelmasta tulisi myös henkilöstön hyötyä. Todettiin, että kyse on "kolmikannasta" eli osan hyödystä tulisi tulla henkilöstölle, osan sektorille palvelutason parantamiseksi ja osan koko valtiontaloudelle.

## 6 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelma 2006-2009

Marja Heikkinen-Jamola selosti hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelman 2006-2009 laadintaa. Uuteen tts:ään kohdistuu uusia vaatimuksia eri puolilta. Suunnittelu-kausi jakautuu kahteen osaan. Vuosi 2006 on vielä nykyisen hallituksen kautta ja tts:ssä tulee näyttää, miten voidaan nykyisen hallituksen hallitusohjelmaa toteuttaa. Toinen kausi on sitten vuodet 2007-2009.

Heikkinen-Jamola totesi, että kehykset ovat tiukat. Kehysten rahataso ei ole noussut, vaan on pikemminkin pienenemässä. Lisäksi on tulossa uusia viranomaistehtäviä, joi-

hin ei kuitenkaan ole tulossa lisärahoitusta. Nyt on tehtävä myös sisäisiä kehittämis-toimia.

## 7 Muut asiat

Todettiin liikennepolitiikan osaston sisäisen organisaation uudistamishdotukset. Poliittinen valtiosihteeri on tulossa liikenne- ja viestintäministeriöön, jolloin virkamies-organisaation on oltava kunnossa.

Lisäksi tiedusteltiin III rautatiepaketin tilannetta sekä satamadirektiivin.

Lampinen totesi III rautatiepaketin olevan 7.10. neuvoston listalla. Satamadirektiivi kaatui parlamentissa, mutta komissiossa suunnitellaan uuden ehdotuksen tekemistä.

## 8 Kokouksen päättäminen

Kansliapäällikkö Korpela päätti kokouksen kello 14.30 kiittäen osanottajia ja todeten, että uusi YT-neuvottelu järjestetään tarvittaessa. Tavoitteena on pitää henkilöstöjärjestöt hyvin informoituina hallinnonalalla käynnissä olevista asioista.

*Riitta Viren*

Sihteeri Riitta Viren

Jakelu: Läsnäolijat

Tiedoksi: Liikenne- ja viestintäministeri Luhtanen, erityisavustaja Puro, LVM:n osastot